

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

ННІ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ І ТУРИЗМУ

Кафедра публічного управління та менеджменту інноваційної діяльності

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор Національного
університету біоресурсів і
природокористування України,
професор, академік НААН

_____ І. І. Ібатулін
« 23 » _____ 2020 року

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО

на засіданні Вченої ради ННІ неперервної
освіти і туризму
Протокол № _____ від « 23 » _____ 2020 року

Директор ННІ _____ М.М. Кулаєць

на засіданні кафедри публічного управління та
менеджменту інноваційної діяльності
Протокол № 9 від « 9 » _____ 2020 року

Завідувач кафедри _____ О. Д. Витвицька

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**МЕТОДИКА ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ПІДГОТОВКИ
ДИСЕРТАЦІЙНОЇ РОБОТИ**

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 28 ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 281 ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ ТРЕТІЙ (ОСВІТНЬО-НАУКОВИЙ) РІВЕНЬ

КАФЕДРА: Публічного управління та менеджменту інноваційної діяльності

РОЗРОБНИК: доктор наук з державного управління, доцент, професор
кафедри публічного управління та менеджменту
інноваційної діяльності Грищенко Ірина Миколаївна
(посада, науковий ступінь, вчене звання)

Київ – 2020

1. Опис навчальної дисципліни

Методика дослідження та організація підготовки дисертаційної роботи (назва)

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітній рівень		
Галузь знань	28 Публічне управління та адміністрування	
Рівень вищої освіти	третій (освітньо-науковий)	
Освітній ступінь	доктор філософії	
Спеціальність	281 Публічне управління та адміністрування	
Освітньо-наукова програма	Публічне управління та адміністрування	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	обов'язкова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	Не передбачено	
Курсовий проект (робота)	Не передбачено	
Форма контролю	Залік	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	1	1
Семестр	1	1
Лекційні заняття	20 год	20 год
Практичні, семінарські заняття	30 год	30 год
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна робота	70 год	70 год
Індивідуальні завдання		
Кількість тижневих годин	4	

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою навчальної дисципліни «Методика дослідження та організація підготовки дисертаційної роботи» є формування у здобувачів ступеня доктора філософії комплексу знань та навичок щодо застосування підходів, прийомів, засобів, методів і логічних структур науково-практичного дослідження у галузі знань «Публічне управління та адміністрування», що охоплюють систему методів, технологій пізнання й сукупність прийомів дослідження, пов'язаних з науковою та практичною діяльністю у сфері публічного управління та адміністрування.

Предметом дисципліни «Методика дослідження та організація підготовки дисертаційної роботи» є дослідження тих методів, технологій пізнання й сукупності прийомів дослідження, завдяки яким здобувачі ступеня доктора філософії отримують нові знання на навички проведення досліджень, необхідні для підготовки дисертаційної роботи, здійснення наукової та практичної діяльності у сфері публічного управління та адміністрування.

Завданнями навчальної дисципліни є формування у здобувачів ступеня доктора філософії уявлення про сутність, специфіку, методологічний інструментарій науки, трансформацію закладеної в її основу наукової раціональності, специфіку новітньої методології наукового пізнання, закономірностей і тенденцій проведення наукових досліджень у галузі знань «Публічне управління та адміністрування» й ознайомлення з особливостями правового регулювання суспільних відносин у сфері інтелектуальної власності, академічною доброчесністю, формами та методами запобігання академічному плагіату.

Освітній складник навчальної дисципліни спрямований на формування у здобувачів ступеня доктора філософії загальнонаукових компетентностей та набуття універсальних навичок дослідника, включаючи знання основ інтелектуальної власності, авторського права, академічної доброчесності та норм дотримання академічної доброчесності.

Практична складова – включає в себе проведення практичних занять та підготовку до написання і прилюдного захисту результатів власної дисертаційної

роботи.

У результаті вивчення навчальної дисципліни *слухач повинен знати*:

- концептуальні та методологічні підходи до дослідження публічного управління та адміністрування;
- методологію наукового аналізу;
- логічний ланцюг методології для підбору наукових методів наукового пізнання для розкриття теми дисертаційної роботи;
- основи системного, ситуаційного та ін. підходів до наукових досліджень, зокрема у галузі публічного управління та адміністрування;
- вимоги до написання та представлення результатів дисертаційної роботи;
- основи інтелектуальної власності, авторського права та академічної доброчесності.

Здобувач повинен уміти

- застосовувати комплекс емпіричних та теоретичних методів для дослідження суспільно значимих проблем;
- абстрактно мислити, мати здатність до аналізу і синтезу інформації;
- застосовувати методологію для аналізу конкретної управлінської проблеми;
- демонструвати здатність до розуміння досліджувати та вирішувати науково-прикладну проблему публічного управління та адміністрування через системність наукового знання, наукових підходів та аналіз явищ оточуючої реальності для пошуку об'єктивності наукового знання;
- демонструвати здатність організувати ефективну дослідницьку діяльність, ґрунтуючись на здобутих знаннях щодо технологій визначення наукової проблеми;
- застосовувати навички критичного оцінювання результатів проведеного наукового дослідження;
- демонструвати здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру в сфері публічного управління та адміністрування,

оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень;

– прогнозувати наслідки реалізації соціальних програм на всіх рівнях управління засобами системного аналізу, застосовуючи результати моніторингу, соціологічних досліджень, узагальнення показників соціального розвитку;

– прогнозувати та впроваджувати в практичну діяльність результати конкретного наукового дослідження;

– демонструвати здатність до самоорганізації, зокрема під час роботи над дисертаційним дослідженням;

– організувати власну діяльність з огляду на досягнення науки та з урахуванням змін, що відбуваються у суспільстві;

– вміти оформлювати результати наукової діяльності для опублікування та представлення результатів на широкий загаль академічної спільноти;

– демонструвати здатність до розробки науково-обґрунтованих рекомендацій щодо вдосконалення публічного управління та адміністрування;

– презентувати та обговорювати результати наукових досліджень шляхом виокремлення найбільш значимих результатів дисертаційної роботи;

– дотримуватися правил захисту прав інтелектуальної власності, авторського права, академічної доброчесності;

– застосовувати знання про систему правової охорони об'єктів права інтелектуальної власності, міжнародну співпрацю та угоди в умовах інтеграції в єдиний європейський освітній простір.

Опанування навчальною дисципліною повинно забезпечувати необхідний рівень сформованості вмінь:

<i>Назва рівня сформованості вмінь</i>	<i>Зміст критерію рівня сформованості вмінь</i>
Репродуктивний	Вміння відтворювати знання, передбачені робочою програмою цієї дисципліни
Алгоритмічний	Вміння використовувати знання в практичній діяльності
Творчий	Вміння здійснювати евристичний пошук і використовувати знання для розв'язання нестандартних завдань та проблемних ситуацій

Міждисциплінарні зв'язки (місце у структурно-логічній схемі освітньо-наукової програми «Публічне управління та адміністрування» підготовки здобувачів ступеня доктора філософії). Навчальна дисципліна «Методика дослідження та організація підготовки дисертаційної роботи» є обов'язковою складовою освітньо-наукової програми і розглядає питання, суміжні з проблематикою інших дисциплін освітньо-наукової програми «Публічне управління та адміністрування» («Філософія науки», «Публічне управління та адміністрування як система», «Педагогіка вищої школи», «Математичне моделювання та планування експерименту» та ін.).

Оскільки робоча програма навчальної дисципліни «Методика дослідження та організація підготовки дисертаційної роботи» має комплексний характер (включає в себе формування знань з: методології наукових досліджень; принципів системного підходу та системного аналізу; технологій наукової діяльності; сутності створення та оформлення дисертаційної роботи; основ інтелектуальної власності, авторського та суміжних прав), отримані знання та навички сформують у здобувачів ступеня доктора філософії уявлення про сукупність, специфіку, методологічний інструментарій науки, трансформацію закладеної в її основу наукової раціональності, специфіку новітньої методології наукового пізнання, розуміння основ інтелектуальної власності та забезпечать здатність проводити власні наукові дослідження й представляти отримані результати.

3. Програма та структура навчальної дисципліни

Методика дослідження та організація підготовки дисертаційної роботи

Назви тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с.р	л		п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1. Наукове дослідження та методологія в галузі знань «Публічне управління та адміністрування»												
Тема 1. Наукове дослідження. Методи наукового пізнання.	16	2	4			10	16	2	4			10
Тема 2. Методологія публічного управління	20	4	4			12	20	4	4			12
Тема 3. Системний підхід як методологічна основа публічного управління.	20	4	4			12	20	4	4			12
Тема 4. Технологія та організація наукової діяльності	14	2	4			8	14	2	4			8
Разом за темою	70	12	16			42	70	12	16			42
2. Підготовка та представлення результатів дисертаційної роботи												
Тема 5. Дисертаційна робота як кваліфікаційне дослідження	10	2	2			6	10	2	2			6
Тема 6. Використання методів наукового пізнання для розкриття теми дисертаційної роботи	14	-	4			10	14	-	4			10
7. Прилюдне представлення результатів дисертаційної роботи: доповідь та представлення результатів наукової роботи	10	2	4			4	10	2	4			4
Тема 8. Поняття інтелектуальної власності та авторського права	8	2	2			4	8	2	2			4

Тема 9. Академічна доброчесність та норми дотримання академічної доброчесності	8	2	2			4	8	2	2			4
Разом за темою	50	8	14			28	50	8	14			28
Усього годин	120	20	30			70	120	20	30			70

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Методи наукового пізнання. Використання емпіричних та теоретичних методів для розкриття обраної теми дисертаційної роботи	4	4
2	Методологія публічного управління. Відпрацювання традиційної моделі наукового пізнання.	4	4
3	Системний підхід як методологічна основа публічного управління. Аналіз існуючих у літературних джерелах визначень понять «системний підхід» та «системний аналіз» з посилання на джерело інформації. Правила оформлення посилань	4	4
4.	Технології дослідницької роботи Відпрацювання навичок забезпечення плановості наукової діяльності через виконання індивідуального плану роботи аспіранта, формування і виконання блок-схем підготовки дисертаційної роботи, календарних графіків з різним ступенем деталізації тощо.	4	4
5.	Обґрунтування актуальності, визначення мети, завдань, об'єкта і предмета дослідження	2	2
6.	Використання комплексу методів наукового пізнання	4	4
7.	Формування доповіді про здобуті в дисертаційній роботі наукові результати та підготовка презентаційних матеріалів	4	4
8	Нормативно-правова база, що регулює питання інтелектуальної власності та авторського права	2	2
9	Дотримання академічної доброчесності	2	2
Разом			30

5. Самостійна робота здобувача

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1.	Наукове дослідження. Методи наукового пізнання.	10	10
2.	Методологія публічного управління	12	12
3.	Системний підхід як методологічна основа публічного управління	12	12
4.	Технологія та організація наукової діяльності	8	8
5.	Дисертаційна робота як кваліфікаційне дослідження	6	6
6.	Використання методів наукового пізнання для розкриття теми дисертаційної роботи	10	10
7.	Прилюдне представлення результатів дисертаційної роботи: доповідь та представлення результатів наукової роботи	4	4
8.	Поняття інтелектуальної власності та авторського права	4	4
9.	Академічна доброчесність та норми дотримання академічної доброчесності	4	4
Разом			70

6. Анотація тем навчальної дисципліни

1. Наукове дослідження та методологія в галузі «Публічне управління та адміністрування»

Тема 1. Наукове дослідження. Методи наукового пізнання.

Поняття наукового дослідження. Сутність наукового пізнання. Базові підходи в теорії пізнання. Ступені пізнання (чуттєвий, раціональний). Форми пізнання (відчуття, поняття, сприйняття, судження, уявлення, умовивід). Об'єкт і предмет дослідження. Поняття фундаментальних та прикладних досліджень. Нормативно-правова база, регулююча питання проведення наукових досліджень. Етапи процесу наукового пізнання. Основні закономірності наукового пізнання (нічого не сприймати за істину, що не є достовірним і аксіоматичним; складні питання розділяти на стільки частин, скільки потрібно для вирішення проблеми; починати дослідження з найпростіших і найзручніших для пізнання речей до складних і важких; зупинятися на всіх подробицях, на все звертати увагу, щоб бути впевненим, що нічого не упущено). Розкриття мети наукового пізнання – встановити новий науковий факт і дати йому пояснення з позиції науки, показати його загально-пізнавальне теоретичне або практичне значення та завчасно передбачити невідомі раніше нові процеси та явища. Методи наукового пізнання.

Питання для самостійної підготовки за темою 1

1. Нормативно-правова база, що регулює питання проведення наукових досліджень.
2. Чим відрізняються фундаментальні (теоретичні) наукові дослідження від прикладних.
3. Наука як форма колективної свідомості.
4. Світогляд людини, його сутність, структура та історичні типи.
5. Наукове мислення.
6. Наукове пізнання, його рівні, ступені, форми.
7. Структура та функції наукового мислення.
8. Сенс життя як найвища моральна цінність людини.
9. Діяльність людини як передумова розвитку суспільства.
10. Поняття світогляду, підходів (матеріалістичний, ідеалістичний), світоглядних цінностей та потреб.
11. Методи наукового пізнання.

Тема 2. Методологія публічного управління

Поняття методології як вчення про правила мислення при створенні науки, проведенні наукових досліджень. Структура методології. Огляд трьох підсистем методології (методології науки, методології наукового дослідження, методології практичної діяльності). Головна мета методології публічного управління та

адміністрування – дослідження тих засобів, методів і прийомів наукового дослідження, завдяки яким суб'єкт наукового пізнання отримує нові знання про реальну дійсність. Сприйняття методології науки як: вчення про науковий метод пізнання; як систему наукових принципів, на основі яких здійснюється вибір засобів, прийомів і методів пізнання. Традиційна модель наукового пізнання (від встановлення емпіричних фактів – первинне емпіричне узагальнення – виявлення відхилень фактів від правил – винахід теоретичної гіпотези з новою аргументацією – логічний висновок з всіх факторів спостереження, що є перевіркою висунутої гіпотези на її істинність). Логічний ланцюг методології (методологія і логіка наукових досліджень – управлінське консультування – аналіз політики – системні дослідження).

Питання для самостійної підготовки за темою 2

1. Найсуттєвіші особливості й ознаки методів дослідження.
2. Розуміння того, що методологічні основи науки завжди існують поза нею і не виводяться із самого дослідження.
3. Етапи наукового дослідження через традиційну модель наукового пізнання.
4. Класифікації методів наукового пізнання.
5. Загальнонаукові методи.
6. Загальнофілософські методи.
7. Емпіричні методи.
8. Теоретичні методи.
9. Фундаментальні методи.
10. Прикладні методи.

Тема 3. Системний підхід як методологічна основа публічного управління.

Системний підхід, його місце та роль у науковому пізнанні. Поняття системи через пізнання як єдність чуттєвого, раціонального, інтуїтивного й емоційного та морального аспектів. Аспекти системного підходу до наукового дослідження (системно-елементного або системно-комплексного; системно-структурного; системно-функціонального; системно-цільового; системно-ресурсного; системно-інтеграційного; системно-комунікаційного; системно-історичного). Системний аналіз. Системологічний підхід. Принципи системного підходу. Категоріалізація, типологізація і критеріалізація.

Питання для самостійної підготовки за темою 3

1. Принципи системного підходу.
2. Принцип остаточної мети.
3. Принцип єдності, зв'язності і модульності.
4. Принцип ієрархії.

5. Принцип функціональності.
6. Принцип розвитку.
7. Принцип децентралізації.
8. Принцип невизначеності.
9. Категоріалізація, типологізація і критеріалізація.
10. Метод критеріалізації.

Тема 4. Технологія та організація наукової діяльності

Наукові дослідження в інтересах практики та для подальшого розвитку теорії. Наукова проблема, наукове завдання. Поняття «усвідомлене незнання». Основоположні правила входження в дослідницьку діяльність (поступове входження в роботу; ритмічність і рівномірність праці; планування роботи). Етапи дослідницької роботи: постановка проблеми та її вирішення. Постановка наукової проблеми (розмежування відомого і невідомого; формулювання змісту проблеми та обґрунтування її актуальності для науки і практики; визначення конкретних завдань і методів, які будуть застосовані; виокремлення суб'єктивних та об'єктивних факторів, що впливають на проблему та її вирішення; формулювання і тлумачення проблеми за допомогою наукових понять, категорій, принципів і суджень; формування шляхів розв'язання проблеми з урахуванням специфіки наукової діяльності загалом і конкретної галузі знань зокрема). Організація наукового дослідження. Основні принципи раціональної організації наукової діяльності (творчий підхід; постановка та вирішення проблем; наукове мислення; плановість; динамічність; колективність; самоорганізація; економічність; критичність; самокритичність; діловитість; енергійність; практичність). Нормативно-правова база, що регулює вимоги до оформлення дисертацій; підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії тощо.

Питання для самостійної підготовки за темою 4

1. Постанови Кабінету Міністрів України, що регулюють питання оформлення дисертацій та вимог до наукових статей.
2. Постанови Кабінету Міністрів України, що регулюють питання підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії.
3. Положення НУБіП України щодо проходження атестації здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії.
4. Положення НУБіП України про порядок формування індивідуальних освітніх траєкторій.
5. Положення НУБіП України про академічну мобільність.
6. Творчий підхід до організації дослідницької діяльності.
7. Розвиток наукового мислення.
8. Плановість наукової діяльності через виконання індивідуального плану роботи аспіранта, блок-схем підготовки дисертаційної роботи, календарних

графіків з різним ступенем деталізації тощо.

9. Створення, формування та участь аспірантів у колективній роботі над науково-дослідними роботами, проектами тощо як у колективі науково-педагогічних працівників, так і в колі здобувачів вищої освіти через самоврядні організації (раду аспірантів, раду молодих вчених тощо).

10. Самоорганізація праці дослідника.

2. Підготовка та представлення результатів дисертаційної роботи

Тема 5. Дисертаційна робота як кваліфікаційне дослідження

Структура наукового дослідження. Обґрунтування наукової проблеми, формулювання теми дослідження. Постановка мети і конкретних завдань дослідження. Визначення об'єкта і предмета дослідження. Накопичення необхідної наукової інформації, пошук літературних та інших джерел відповідно до теми і завдань дослідження, їх вивчення й аналіз. Відпрацювання гіпотез і теоретичних передумов дослідження. Вибір системи методів проведення дослідження. Обробка, аналіз, опис процесу та результатів дослідження, що проводилося згідно з розробленою програмою і методикою. Обговорення результатів дослідження. Формулювання висновків та оцінка одержаних результатів, їх публічний захист.

Питання для самостійної підготовки за темою 5

1. Актуальність теми, її обґрунтування.
2. Опишіть наукову проблему.
3. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.
4. Аналіз наукових доробок за темою дослідження.
5. Окреслення мети та завдань дослідження.
6. Об'єкт та предмет дослідження.
7. Опис процесу дослідження. Методика і техніка дослідження.
8. Обговорення проміжних результатів дослідження на засіданні кафедри, дискусіях з науковим керівником та фахівцями за напрямом дослідження.
9. Формування висновків до розділів та загальних висновків дисертаційної роботи.
10. Представлення результатів наукового дослідження.

Тема 6. Використання методів наукового пізнання для розкриття теми дисертаційної роботи (практичні заняття)

Тема 7. Прилюдне представлення результатів дисертаційної роботи: доповідь та представлення результатів наукової роботи

Структура доповіді. Основні складові наукової доповіді. Алгоритм викладення результатів дисертаційного дослідження. Підготовка презентації.

Основні вимоги до презентаційного матеріалу. Правила подання ілюстративного матеріалу.

Питання для самостійної підготовки за темою 7

1. Положення НУБіП України про попередній розгляд дисертацій.
2. Правила підготовки доповіді та презентації для представлення на засіданні кафедри.
3. Правила підготовки презентації.
4. Основні вимоги до презентаційного матеріалу.
5. Правила представлення ілюстративного матеріалу.
6. Роздатковий матеріал.

Тема 8. Поняття інтелектуальної власності та авторського права

Поняття інтелектуальної власності. Розподіл інтелектуальної власності на авторське право та промислову власність. Поняття авторського права. Охорона авторського права та суміжних прав. Промислова власність як охорона винаходу за допомогою патентів. Інтелектуальна діяльність. Поняття об'єктів та суб'єктів права інтелектуальної власності. Нетрадиційні об'єкти інтелектуальної власності. На що не поширюється авторське право? Що не є об'єктом авторського права? Правова оборона об'єктів авторського права та суміжних прав.

Питання для самостійної підготовки за темою 8

1. Паризька Конвенція про охорону промислової власності від 20 березня 1883 року (Набуття чинності для України: 25 грудня 1991 р.).
2. Мадридська угода про міжнародну реєстрацію знаків від 14 квітня 1891 року (Набуття чинності для України: 25 грудня 1991 р.).
3. Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів, прийнята Паризьким Актом від 24 липня 1971 року (Про приєднання України до Бернської конвенції про охорону літературних і художніх творів (ВВР, 1995, № 21, ст.155).
4. Римська конвенція про охорону інтересів виконавців, виробників фонограм та організацій мовлення від 26 жовтня 1961 року (Про приєднання до Конвенції (ВВР, 2002, № 2, ст.13).
5. Закон України «Про авторське право і суміжні права»
6. Міжнародно-правова охорона суміжних прав.
7. Нетрадиційні об'єкти інтелектуальної власності.
8. Передача прав на об'єкти інтелектуальної власності.
9. Ліцензійні договори.
10. Передача прав за авторськими договорами.

Тема 9. Академічна доброчесність та норми дотримання академічної доброчесності

Поняття академічної доброчесності як сукупності етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу. Дотримання академічної доброчесності: посилення на джерела інформації; дотримання норм законодавства про авторське право; надання достовірної інформації про результати досліджень та власну (науково-педагогічну, творчу) діяльність; контроль за дотриманням академічної доброчесності. Порушення академічної доброчесності (академічний плагіат, фабрикація, обман, списування, хабарництво). Притягнення до відповідальності за порушення академічної доброчесності.

Питання для самостійної підготовки за темою 9

1. Положення НУБіП України про академічну доброчесність.
2. Нормативно-правове забезпечення, що регулює питання покарання за порушення академічної доброчесності.
3. Поняття академічного плагіату.
4. Поняття фабрикації.
5. Обман як форма порушення академічної доброчесності.
6. Списування як форма порушення академічної доброчесності.
7. Поняття хабарництва.
8. Види та форми відповідальності за порушення академічної доброчесності.
9. Перевірка на плагіат.
10. Правила та строки подання наукових доробок аспірантів на перевірку щодо дотримання академічної доброчесності.

7. Методи навчання

Під час викладання дисципліни «Методика дослідження та організація підготовки дисертаційної роботи» використовується лекційно-практична методика навчання, в яку входять методи навчання класифіковані за: *джерелами знань* (словесні, наочні, практичні, а саме: лекція, інструктаж, навчальна дискусія, дебати, прес-метод, демонстрація, ілюстрація, спостереження, відеометоди, навчальна праця, методи індукції, дедукції, аналізу, синтезу, case-study та ін.); *характером логіки пізнання; рівнем самостійності розумової діяльності* (проблемний виклад, частково-пошуковий, дослідний тощо); *рівнем проблемності засвоєння знань та включеності слухачів у творчу діяльність* (пояснювально-ілюстративний метод, репродуктивний, методи контролю і самоконтролю, такі як: методи усного та письмового контролю, тестового контролю, самоконтролю та ін.); *дидактичними цілями* (методи набуття нових знань, формування умінь і навичок та застосування знань на практиці, перевірки й оцінки знань, умінь і навичок, зокрема: метод цілепокладання, імітаційно-рольове відтворення життєвих ролей і ситуацій, планування тощо).

8. Форми контролю

Видами контролю знань здобувачів є поточний контроль, проміжна та підсумкова атестації. Поточний контроль знань слухачів *денної, вечірньої, заочної форм навчання* з дисципліни «Методика дослідження та організація підготовки дисертаційної роботи» проводиться у формі:

- 1) усного опитування на заняттях;
- 2) виконання поточних тестових завдань;
- 3) захисту підготовленого звіту з самостійної роботи;
- 4) бліц-опитування

і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувачів ступеня доктора філософії до виконання конкретної роботи. Проміжна атестація (поточний контроль) проводиться у формі тестування або написання контрольної роботи після вивчення програмного матеріалу кожного змістового розділу. Підсумкова атестація проводиться у формі заліку у письмовій (електронній) формі або за паперовими екзаменаційними білетами.

Рівень знань здобувачів вищої освіти, здобутих за програмами неформальної освіти, має бути підтверджений відповідними документами (сертифікатами, свідоцтвами тощо). Наявність підтверджуючих документів є підставою для зарахування окремої практичної роботи, теми лекційного заняття, всього програмного матеріалу дисципліни, якщо програма неформальної освіти відповідає програмі робочої дисципліни. Рішення про зарахування балів за неформальною освітою, приймає лектор разом із завідувачем кафедри.

Заліки для здобувачів ступеня доктора філософії денної, вечірньої та заочної форм навчання проводяться методом тестування. Рейтинг аспіранта з атестації R_{AT} (не більше 30 балів) визначається за формулою

$$R_{AT} = \frac{K_{\text{прав}}}{K_{\text{заг}}} \times 30$$

де $K_{\text{прав}}$ – кількість правильних елементів у бланку відповідей здобувача; рейтингові оцінки із змістових модулів за 100-бальною шкалою; $K_{\text{заг}}$ – загальна кількість елементів у бланку еталонних відповідей.

Рейтинг аспіранта з атестації округлюється до цілого числа.

Для визначення рейтингу здобувача із засвоєння дисциплін $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів):

$$R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{AT}}$$

Оцінка рівня отриманих теоретичних знань та практичних навичок за шкалою університету здійснюється на основі модульно-рейтингової системи контролю знань і передбачає стимулювання систематичної, ритмічної

самостійної роботи здобувачів ступеня доктора філософії, підвищення об'єктивності оцінки їхніх знань, визначення їх навчального рейтингу, запровадження здорової конкуренції між ними у навчанні і розвитку творчих здібностей. Модульно-рейтинговий контроль здійснюється на основі попередньо визначених змістовних модулів, які є логічно завершеними частинами теоретичного та практичного навчального матеріалу за окремими етапами вивчення дисципліни. Рейтинг здобувача із засвоєння дисципліни у балах переводиться у національні оцінки.

Таблиця

Співвідношення між рейтингом здобувача вищої освіти і національними оцінками

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Оцінка **“Відмінно”** виставляється здобувачу вищої освіти, який систематично працював протягом семестру, показав під час контрольного заходу різнобічні і глибокі знання програмного матеріалу, вміє успішно виконувати завдання, які передбачені програмою, засвоїв зміст основної та додаткової літератури, усвідомив взаємозв'язок окремих розділів дисципліни, їхнє значення для майбутньої професії, виявив творчі здібності у розумінні та використанні навчально-програмного матеріалу, проявив здатність до самостійного оновлення і поповнення знань.

Оцінка **“Добре”** виставляється здобувачу вищої освіти, який виявив повне знання навчально-програмного матеріалу, успішно виконує передбачені програмою завдання, засвоїв основну літературу, що рекомендована програмою, показав достатній рівень знань з дисципліни і здатний до їх самостійного оновлення та поповнення у ході подальшого навчання та професійної діяльності.

Оцінка **“Задовільно”** виставляється здобувачу вищої освіти, який виявив знання основного навчально-програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та наступної роботи за професією, справляється з виконанням завдань, передбачених програмою, допустив окремі похибки у відповідях на іспиті і при виконанні іспитових завдань, але володіє необхідними знаннями для подолання допущених похибок під керівництвом науково-педагогічного працівника.

Оцінка **“Незадовільно”** виставляється здобувачу вищої освіти, який не виявив достатніх знань основного навчально-програмного матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, не може без допомоги викладача використати знання при подальшому навчанні, не спромігся оволодіти навичками самостійної роботи.

9. Контрольні запитання

1. Методологія включає три основні аспекти. Назвіть та охарактеризуйте їх.
2. Окресліть структуру дисертаційної роботи та надайте характеристику її розділів.
3. Які методи наукового пізнання Ви будете використовувати при написанні першого, другого та третього розділів дисертаційної роботи. Відповідь обґрунтуйте.
4. Дайте визначення методики наукового пізнання та охарактеризуйте основне її призначення.
5. Окресліть структуру дисертаційної роботи та правила написання списку використаних джерел.
6. Дайте характеристику теоретичному рівню наукового пізнання та методам, які в ньому використовуються.
7. Що таке знання і пізнання?
8. Розкрийте сутність пізнавального відношення людини до світу на відміну від релігійного, художнього, морального, правового.
9. Дайте визначення науки.
10. Що таке метод?
11. Які типи методології ви знаєте?
12. Дайте характеристику емпіричного і теоретичного рівнів пізнання.
13. Назвіть основні методи емпіричного пізнання.
14. Які методи застосовуються на теоретичному рівні пізнання?
15. Які форми наукового пізнання ви знаєте?
16. В чому полягає особливість соціального пізнання?
17. Природа об’єктивності в соціально-гуманітарній сфері.
18. Особливості методології досліджень в галузі соціально-гуманітарного знання.
19. До якого типу знання варто віднести науку державного управління?
20. Назвіть провідні тенденції розвитку наукового пізнання в сучасному світі.
21. Окресліть взаємозв’язок об’єкту та предмету дослідження.
22. Дайте визначення поняттю «системний аналіз».
23. Чи вірне твердження, що склад системи в системному аналізі охоплює: типологію і чисельність елементів; залежність елемента від його місця і функції в системі; види підсистем та їх властивості; вплив на властивості цілого? Обґрунтуйте.

24. Чи вірне твердження, що структура системи в системному аналізі охоплює: типологію і складність структури; різноманітність зв'язків; прямі й зворотні зв'язки; ієрархічність структури; вплив структури на властивості та функції системи? Обґрунтуйте.

25. Чи вірне твердження, що організація системи в системному аналізі охоплює: часовий і просторовий аспекти організації; типологію організації; композицію системи; стійкість; гомеостат; керованість; централізацію і периферійність; оптимізацію організаційної структури? Обґрунтуйте.

26. Чи вірне твердження, що функціонування системи в системному аналізі охоплює: цілі та їх декомпозицію; вид функції (лінійна, нелінійна, внутрішні, зовнішні); поведінку в умовах невизначеності у критичних ситуаціях; механізм функціонування; узгодження внутрішніх і зовнішніх функцій; проблему оптимальності функціонування і перебудови функцій? Обґрунтуйте.

27. Які положення системи досліджують при проведенні системного аналізу?

28. Які аспекти розвитку системи враховують при проведенні системного аналізу?

29. Чи є модель об'єкта, що дає змогу досліджувати його функціонування та вплив різних факторів на його поведінку кінцевим продуктом системного аналізу?

30. Наведіть приклади визначення практичного значення отриманих результатів наукового дослідження.

31. Суть гіпотетико-дедуктивного методу.

32. Загальна характеристика і визначення наукової теорії.

33. Класифікація наукових теорій.

34. Методологічні і евристичні принципи побудови теорій.

35. Методи і моделі наукового пояснення.

36. Методи і функції розуміння.

37. Методи передбачення, пророцтва і прогнозування.

38. Методи соціального дослідження.

39. Гуманітарні методи дослідження.

40. Характерні особливості системного методу дослідження.

41. Побудова і структура системи.

42. Класифікація систем.

43. Самоорганізація і еволюція систем.

44. Методи і перспективи системного дослідження.

45. Системний метод і сучасне наукове світобачення.

46. Ситуаційний метод.

47. Класифікація досліджень.
48. Етапи дослідження.
49. Розробка програми та плану дослідження.
50. Постановка цілі та завдань дослідження.
51. Вибір предмету і об'єкта дослідження.
52. Логічний аналіз основних понять.
53. Формулювання і обґрунтування дослідження.
54. Наукова ідея.
55. Принципи, закони, категорії.
56. Емпіричне, теоретичне, логічне пізнання.
57. Поняття про науку та наукове дослідження.
58. Теорія, функції наукової теорії.
59. Методологія економічного і соціального оцінювання фундаментальних досліджень.
60. Поняття системи та її властивості.
61. Аналіз і використання результатів дослідження.
62. Методи збору інформації (метод спостереження, метод експерименту).
63. Методи збору інформації (метод аналізу документів, експертної оцінки).
64. Методи збору інформації (метод опитування).
65. Оцінка ризику при проведенні наукових досліджень.
66. Побудова дерева цілей.
67. Формування наукової проблеми.
68. Відповідність завдань висновкам дослідження.
69. Порядок оформлення довідок впровадження результатів дисертаційного дослідження.
70. Правила складання бібліографічного опису.
71. Плагіат.
72. Академічна доброчесність.

10. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

У наведеному нижче списку означено основну та додаткову літературу, а також електронні носії інформації, що наявні на кафедрі публічного управління та менеджменту інноваційної діяльності.

11. Рекомендована література

Основні джерела:

1. Методика дослідження та організація підготовки дисертаційної роботи. Електронний курс. <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2136>
2. Методологія системного підходу та наукових досліджень : навч.-метод. посіб. / І. М. Грищенко. К. : НУБіП, 2015. 126 с.
3. Методика дослідження та організація підготовки дисертаційної роботи: навчально-методичний посібник / уклад. Л. П. Лановюк. К. : ПП «ДІРЕКТ ЛАЙН», 2019. 193 с.
4. Методика та організація наукових досліджень : Навч. посіб. Важинський С. Е., Щербак Т. І. Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с. URL : <https://nuczu.edu.ua/sciencearchive/Articles/gornostal/vajinskii%20posibnyk.pdf>
5. Енциклопедія державного управління : у 8 т. наук.-ред. кол. : Ю. В. Ковбасюк (голова); Національна академія державного управління при Президентові України. К. : НАДУ, 2011.Т. 1-8.
6. Бакуменко В. Д., Кравченко С. О. Методологія системних досліджень в державному управлінні: навч. посіб. К. : ВПЦ АМУ, 2011. 116 с.
7. Бакуменко В. Д. Проблеми становлення методології державного управління. К : АМУ, 2004. 226 с.
8. Бакуменко В. Д. Словник системного аналізу в державному управлінні / Ю. П. Сурмін, Л. Г. Штика, В. Д. Бакуменко, Л. М. Гогіна. К. : Вид-во НАДУ, 2007. 148 с.
9. Бакуменко В. Д. Особливості застосування інноваційних фільтрів у процесі пошуку евристичного змісту наукового дослідження / В. Д. Бакуменко, Ю. Г. Кальниш, О. М. Руденко. *Акт. пробл. держ. упр.* : зб. наук. праць Нац. академії держ. упр. при Президентові України: ДРІДУ НАДУ, 2005. Вип. 3. 148 с.
10. Бірта Г.О., Бургу Ю.Г. Методологія і організація наукових досліджень. К.: Центр учбової літератури, 2014. 142 с.
11. Публічне адміністрування: навчальний посібник / Ю. Г. Кальниш, Г. В. Коваль ; Національний університет біоресурсів і природокористування України. К. : ТОВ «НВП «Інтерсервіс», 2013. 186 с.
12. <https://nubip.edu.ua/node/76466>
13. Грищенко І. М. Адміністрування: теоретико-методологічні підходи. *Сучасні аспекти науки: II-ий том колективної монографії* / за ред. Є. О. Романенка, І. В. Жукової. Розділ 1. Державне управління, самоврядування і державна служба. Київ; Братислава: ФОП КАНДИБА Т. П., 2020. 223 с.)

<http://vadnd.org.ua/app/uploads/2020/10/Сучасні-аспекти-науки-2-том-09.10.2020.pdf>

14. Грищенко І. М. Публічне управління розвитком регіонів у процесі побудови сервісно-орієнтованої держави: теорія, методологія та практика : монографія; за заг. ред. Н.В. Васильєвої, О.І. Васильєвої. Національна академія держ. упр. при Президентові України. К. : НАДУ, 2018. 303 С. ISBN 978-966-619-391-2 URL : http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe

15. Грищенко І. М. Феномен лідерства в системі місцевого самоврядування: теорія, методологія, практика: монографія. Національна академія держ. упр. при Президентові України. К. : НАДУ, 2016. 319 с. ISBN 978-966-619-347-9
URL : http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe

16. Грищенко І. М. Управлінські інновації: соціально-економічний аспект : монографія; авт. кол. В. С. Куйбіда, О. М. Петроє, І. М. Грищенко та ін. К. : НАДУ, 2019. 304 с. ISBN 978-966-619-398-1
http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe

17. Грищенко І. М. Стан, проблеми та перспективи ресурсного забезпечення органів публічної влади в Україні. *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. № 13. С. 65-69. URL : <http://www.investplan.com.ua/?op=1&z=6176&i=11>

18. Грищенко І. М. Організація надання послуг: теорія, методологія, практика : монографія / авт. кол.; за заг. ред. О. І. Васильєвої, О. С. Ігнатенка. Донецьк : Юго-Восток, 2014. 388 с. Розділ 6. Імідж надавача адміністративної послуги. С. 269-281.

19. Грищенко І. М. Стан, проблеми та перспективи ресурсного забезпечення органів публічної влади в Україні. *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. № 13. С. 65–69.

20. Грищенко І. Програма діяльності Кабінету Міністрів України в аспекті консолідації та розвитку української нації. Збірник наукових праць Національної академії державного управління при Президентові України. 2020. Вип. 1. С. 33–40. URL: <http://zbirnyk-nadu.academy.gov.ua/article/view/208994/209142>

DOI 10.36.030/2664-3618-2020-1-33-40

21. Організація надання публічних послуг на місцевому рівні : навч. посіб. / Г. А. Борщ, Н. В. Васильєва, О. І. Васильєва, І. М. Грищенко та ін. ; за заг. ред. О. І. Васильєвої, Н. В. Васильєвої, О. С. Ігнатенка. 2-ге вид., допов. і переробл. Київ : НАДУ, 2018. 400 с.

22. Грищенко І., Олійник В. Забезпечення рівних можливостей представництва жінок на вищих рівнях прийняття політичних рішень. *Збірник наукових праць Національної академії державного управління при Президентові України*. Спецвипуск. 2020. С. 85–90. DOI 10.36.030/2664-3618-2020-si-85-90. URL: <https://zbirnyk-nadu.academy.gov.ua>

<http://academy.gov.ua/pages/dop/198/files/8cb46968-8c1b-41ab-871e-1c220e096705.pdf>

23. Місцеве самоврядування : підручник / за ред. В. М. Вакуленка, Ю. Ф. Дехтяренка, В. С. Куйбіди, І. М. Грищенко. Київ : НАДУ, 2019. 672 с.

24. Public and municipal administration: theory, methodology, practice : Collective monograph. Riga : Izdevnieciba "Baltija Publishing", 2020. 324 p. Грищенко І.М., Горбата Л. П. *Пріоритетні напрями та шляхи забезпечення інформаційної відкритості в органах публічної влади*. С. 20–40. DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-588-46-4.02>

<http://baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/book/39>

25. Gryshchenko, I. M. Development of the capacity of territorial communities / I. M. Gryshchenko, M. M. Kulaiets // Науковий вісник Полісся. – Чернігів : ЧНТУ, 2018. – № 2 (14). Ч. 1. – С. 98–104. (citation index ESCI in **Web of Science**). DOI: [10.25140/2410-9576-2018-1-2\(14\)-98-104](https://doi.org/10.25140/2410-9576-2018-1-2(14)-98-104)

http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvp_2018_2%281%29_15

26. Gryshchenko I. Application of the Theory of Leadership "Path –Goal" in local government. *Scientific Letters of Academic Society of Michal Baludansky*, Košice, Slovakia. Vol. 3. № 2/2015. P. 81–84.

27. Gryshchenko I. Leadership: the need for power. Europäische Fachhochschule European Applied Sciences, ORT Publishing, Stuttgart, Germany. Vol. 7, 2015 (Juli). Section 9. Economics and management. P. 74–77.

28. Gryshchenko I. The impact on the formation of personal needs leadership. *Scientific BULLETIN of National Mining University*, Scientific and technical journal, vol. 4 (154), 2016 (Juli). Section "Economy and management". P. 154–160. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvngu_2016_4_22.

29. Semenushyn, Mykola O.; Hryshchenko, Iryna M.; Alekseieva, Kateryna A.; Oliinyk, Volodymyr V.; Buha, Hanna S. Research of features of professional self-actualization of civil servants through the determinants of information security. *Revista San Gregorio*. Num. 42 (2020). Special Edition-2020. P. 41–53. <http://revista.sangregorio.edu.ec/index.php/REVISTASANGREGORIO/rt/metadata/1537/5>

30. Ivanova, O., Tulush L., Gryshchenko, I., Hrebenuk, B., Fedorova, A. Tax Incentives in Public Administration Strategy for Territorial Leadership in Energy Conservation. *Annals of the Romanian Society for Cell Biology*, 7063-7071, 2021.

Додаткові джерела:

1. Шопіна І. М. Щодо правової регламентації функціонування центральних органів виконавчої влади. *Публічне право*. 2011. № 3. С. 65-71.

2. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0155-17#Text>

Інформаційні ресурси

1. Офіційний портал Верховної ради України <https://rada.gov.ua/>
2. Урядовий портал <https://www.kmu.gov.ua/>
3. Офіційний сайт Національного агентства з питань державної служби <https://nads.gov.ua/>
5. Навчальний портал НУБіП України <https://elearn.nubip.edu.ua/>